Rok I. Kraków. Wrzesień. 1912 r. Nr. 3.

Szachista Polski

Miesięcznik poświęcony sprawom szachowym.

Redaktor i Wydawca A. Żuk-Skarszewski.
Redaktor działu zadaniowego — — A. Wagner.

Redakcya i Administracya w Krakowie, Batorego 24.

Prenumerata roczna wynosi:

W Austryi:	W ces. Rosyjskiem:	W Niemczech:
koron 5.	rubli 2·50.	marek 5.

Cena pojedynczego numeru 60 halerzy.

Dr JÓZEF BANNET.

WARYANT KRAKOWSKI.

(Ciąg dalszy).

III. 11. . . . . . S e7×c6!

W odpowiedzi na to grano w turnieju w 2 partyach 12. D f4 — natomiast p. Górawski poleca 12. D h4 a gani 12. D e3+.

a) 12. D d4—h4

Pośledność sunięcia 12. D e3+ wyprowadza p. Górawski aż do 30 sunięcia. atoli już po D e7! 13. G f6: gf (D e3: 14. fe, gf 15. e4, S e5 16. G e2, d6 17. S bd2, f5 18. ef, G f5: lub 15. S bd2, f5 16. e4, d6 itd.) 14. S bd2 (D h6, S d4) D e3:! (G c5 15. D h6) 15. fe, G c5 widać, że białe mają słabą grę.

d7—d6

Równie silnem jest m. zd. 12... G e7 13. S c3, d5 14. G d3, G e6 lub 14. G f6:, G f6: 15. W e1+, G e6 lub wreszcie 14. G d5:?, S d5: 15. S d5: D d5: 16. G e7:, S e7: 17. S g5, G f5 i wygrywa.

13. S b1—d2 G c8—e6

Na uwagę zasługuje również 13. G... d2:

14. W a1—e1 K e8—d7

Po 14... D e7 nastąpi 15. G f6:, gf 16. G e6:, fe 17. D h5+, K d7! (D f7? 18. W×e6+!) 18. D b5,

K c7 i czarne zdołają odeprzeć atak białych.

15. G c4×e6 f7×e6
16. a2—a3

P. Górawski gra 16. W e4, atoli dalszy przebieg jego rozbioru nie jest przekonywującem.

16... G b4×d2
17. S f3×d2 d6—d5
18. D h4—h3 D d8—e7

i atak białych z przewagą pieszka odparty.

b) 12. D d4—f4 o—o
13. S b1—d2

Różnica między obecną, a pozycyą p. Górawskiego polega na tem, iż po 12. D h4 grozi mat na h7, jeśli czarne zaroszują. Przy grze 12. D f4 jest atoli pozycya białych o tyle korzystniejszą, iż wrazie 12... G e7 13. S c3 względnie G f6: biała dama nie jest zagrożoną ze strony giermka e7.

Dalszy przebieg partyi turniejowych był następujący:

Kirschen-Berner: 13... G e7 14. W e1, d5 15. G d3, G e6 16. S e5, S e5: (h6? 17. G h6:, gh 18. D h6:) 17. W e5:, S h5 (G d6 18. D h4) 18. D h4, G g5: 19. W g5:, S f6 20. g4, g6 21. W g1, D d6 22. W g3, D f4 23. D h6?, S g4: poddają, gdyż po 24. W g6+ nastąpi fg.

Żuk-Kirschen: 13... G d2: 14. S d2:, W e8 15. G f6:, D f6: 16. D f6:, gf 17. f3, f5 18. W e1, W e1+ 19. K e1:, d6 20. f4, G e6 21. K f2, d5 22. G d3, S b4 23. G b1, W c8 i białe przegrały w końcówce.

Obie te partye nie przemawiają zatem za użytecznością sunięcia 12. D f4.

c) Dla dokładności podaję własne sunięcie

12. G g5×f6

jakkolwiek i ono nie daje białym nadziei utrzymania gry.

12. . . . . . D d8×f6!

12... gf 13. D d5, D e7 14, a3. G a5 15. b4 z nast. S c3 lub 12... S d4: 13. G d8:, S f3: 14 gf, K d8: 15 G f7:, W f8 16. G d5, d6 17. K g2 z dobrą grą.

13. D d4×f6

13. D d5, o—o 14. S bd2, G d2: 15. S d2:, D d4 i wygr.

13. . . . . . . g7×f6
14. a2—a3 G b4—e7
15. S b1—c3 S c6—e5
16. G c4—d5 W a8—b8
17. S c3—b5 a7—a6
18. S b5—d4 z nadzieją dojścia do ataku; prościej jednakże było 15... d6.

Dochodzimy zatem do przekonania, że bicie w przejściu nie rokuje szczególnych nadziei ataku, gdyż w odpowiedzi na to czarne nie grają 12. bc (co je naraza na zabójczy atak białych) ani 12. dc (co daje białym możność odzyskania pieszka), lecz grają 12. S c6! poczem białe ani przez cofnięcie damy na h4 lub f4 ani też przez bicie skoczka f6 partyi więcej wyrównać nie są wstanie.

D. c. n.

ALEKSANDER WAGNER.

GAMBIT SZWAJCARSKI.

II.

Stan dotychczasowy analizy przedstawia poniższa tabelka:

1. f2—f4, f7—f5. 2. e2—e4, f5×e4. 3. S b1—c3, S g8—f6. 4. g2—g4. § 1. 4... d7—d5. § 2. 4... e7—e6. § 3. 4... g7—g6. § 4. 4... h7—h6. Innych sunięć obronnych czarne niemają. Na wszystkie powyżej podane odpowiadają białe 5. g4—g5!

§ 1. 4. g2—g4, d7—d5!

5.	6.	7.	8.	9.	10.
g4—g5	G f1—e2	D d1×e2	D e1—b5+	D b5×d5	D d5×e4[1])
G c8—g4	G g4×e2	S f6—g8	S b8—d7	c7—c6	
		D d1×e2	f4—f5	d2—d4	g5—g6
		S f6—d7[2])	S d7—e5	S e5—f7	
		D d1×e2	g5×f6	f6×g7	G c1×d2
		d5—d4[3])	d4×c3	c3×d2+	G f8×g7
g4—g5	h2—h3	f4—f5 ?	h3×g4	d2—d3	G f1—g2
S f6—g4![4])	e7—e5 !	G c8×f5	G f5—g6	S b8—c6	
		h3×g4	g5—g6	d2—d3	D d1—f3
		e5×f4	h7—h6	e4—e5	
			g5—g6	d2—d3	a3
			S b8—c6![5])	G f8—b4	
g4—g5	g5×f6	f6×g7	G c1×d2	D d1—h5+	o—o—o
d5—d4![6])	d4×c3	c3×d2+	G f8×g7	K e8—f8	
		f6×g7	D d1—h5+	G f1—c4	d2×c3[7])
		G f8×g7	K e8—f8	e7—e6	
g4—g5	d2—d3	G f1×d3	f4—f5	G d3×f5	D d1—h5+
S f6—g8![8])	e4×d3?[9])	g7—g6	G c8×f5	g6×f5	
	d2—d3	d3×e4	D d1—d5[11])	S c3×d5	G c1—e3
	G c8—f5![10])	d5×e4	D d8×d5	K e8—d7	e7—e5 !
			D d1×d8	G f1—g2	G c1—e3
			D e8×d8	S b8—c6	e7—e5[12])

[1]) W tej odmianie białe odbijają jednego, zyskują drugiego pionka. Muszę wygrać. (por. partyę 8).

[2]) Tak gra przeciw mnie klub szachowy »Augusta« w dotąd nieskończonej partyi.

[3]) Niefortunna próba p. Guyaz, (por. partyę 15).
[4]) Ruch ten zaofiarowujący oficera za dwa piony, celem zdobycia centrum znalazł Dr Rueb z Hagi, (porów. partyę 17).
[5]) Po raz pierwszy zastosowany przez redaktora »Szachisty«, (porów. partyę 17).
[6]) Zajmujący kontratak podany jednocześnie przez Dra Banneta, Żuka i Lipeża.
[7]) Tak radzi czarnym grać Dr Bannet dodając: »z wyborną grą białych«.
[8]) Posunięcie to zalecają Réti, Duhm i Wegemund jako najlepsze.
[9]) Rozstrzygający błąd, (por. partyę 10).
[10]) Sunięcie to zapewnia czarnym nierozegraną.
[11]) Grałem tak przeciw Duhmowi i Wegemundowi zyskując tempo.
[12]) Wobec dwóch ostatnich waryantów obrona 4... d7—d5 jest pewna. Ofiary Rueba na razie zalecić nie możemy z powodu ujemnego wyniku partyi 17.

C. d. n.

Partya 17.

GAMBIT SZWAJCARSKI.

Wagner	Żuk Skarszewski
1. f2—f4	f7—f5
2. e2—e4	f5×e4
3. S b1—c3	S g8—f6
4. g2—g4	d7—d5
5. g4—g5	S f6—g4

Kontratak Rueba war. IV. w tabelce.

6. h2—h3	e7—e5
7. h3×g4	e5×f4
8. g5—g6!	S b8—c6
9. d2—d3!	

w razie 9. W×h7 W×h7, 10. g×h7 D d8—h4+ 11. K e1—e2 G c8×g4+ czarne wygrywają.

G f8—b4?

Sądzę, że lepiej było grać e4—e3, 10. D d1—f3 d5—d4, 11. S c3—e4 S c6—b4, 12. K e1—d1 G f8—d6,

10. a2—a3?

Znacznie lepiej było 10. d3×e4 d5—d4, 11. a2—a3. To też uważam waryant VI. za niepoprawnie przeprowadzony,

G b4×c3

11. b2×c3	D d8—f6

Od tej chwili poczyna się przebieg niezmiernie ożywiony. Zdarza się to najczęściej w partyach, z obustronnie popełnionym poprzednio błędem.

12. g6×h7!	D f6—c3+
13. G c1—d2	D c3—e5!
14. W h1—h5!	g7—g5
15. d3×e4	

Dziwnie trudna pozycya. Pociągnięcie przed wszystkiem się narzucające jest G c8×g4, zdobywające jakość 16. D×g4 D×a1+. Jednak po 17. K e1—e2 S c6—d4+ 18. K e2—f2 d5×e4, 19. W h5×g5 e4—e3+, 20. K f2—g2! e3×d2, 21. W g5-g8+ gra czarnych byłaby przegraną

Także 15... S c6—d4 nie wystarcza z powodu 16. c2—c3! Bodaj czy nie najlepiej było 15... d5×e4. Wobec jednak ciągle wiszącej groźby W×g5 oraz strasznego piona h7 zdawało się bardziej wskazanem grać z szybko rozwijającym się atakiem. Więc:

f4—f3!!

Skoczkiem bić niewolno z powodu D g3+, K e2. G×g4. Po K e1—f2, lub

G d2—e3 (biały musi się bronić przed grożącym na g3 matem) jest groźba G c8×g4 bardzo przykrą. W tem trudnem położeniu znajduje p. Wagner wyjście prawdziwie mistrzowskie.

16.	D d1×f3!!!	D e5×a1+
17.	K e1—f2	D a1—e5
18.	G d2×g5	d5×e4
19.	G g5—f6	e4×f3
20.	W h5×e5+	S c6×e5
21.	G f6×h8	S e5×g4+!

Wesoła utarczka. Trupów coniemiara. Ale też i pobojowisko oczyszczone.

22.	K f2—g3!	G c8—f5
23.	S g1×f3	K e8—f7?

Lepiej było iść królem na e7, by zostać w blizkości pionów. O obronie skoczka g4 mowy niema. Po 24. G h8—b2 G f5×h7, 25. K g3×g4 G h7×c2 miały czarne zapewnioną nierozegraną, a nawet widoki na wygraną.

24.	G f1—c4+	K f7—g6?
25.	S f3—h4+	K g6—h5?

Cały ten marsz królem w tę stronę całkiem hybiony. Skoczek i tak ginie.

26.	G h8—b2	L f5×h7
27.	G b2—c1!!	W a8—f8

Groziło G c4—f7+ G h7—g6 G f7×g6‡

28.	G c4—e2!	W f8—g8
29.	S h4—g2	K h5—g6??

G h7×c2 jeszcze ratowało partyę.

30.	G e2×g4	K g6—f6
31.	S g2—e3	K f6—e5
32.	L c1—b2+	K e5—d6
33.	K g3—f3	W g8—g5?
34.	K f3—f4	W g5—c5
35.	G g4—d1	a7—a6
36.	a3—a4	K d6—d7
37.	G b2—d4	W c5—c6
38.	c2—c4	W c6—h6
39.	S e3—g4	W h6—h3
40.	S g4—f6+	K d7—e7
41.	G d1—g4	W h3—h2
42.	c4—c5	K e7—f7
43.	K f4—e5	G h7—c2
44.	a4—a5	poddane.

Ostatnie kilkanaście posunięć stanowiły zawzięte polowanie par force. Mistrzowskiem prowadzeniem gry dał p. Wagner przykład ogromnej siły, jaką posiadają dwa gońce w końcówce. Niema jednak ta partya siły dowodowej dla teoryi z powodów przytoczonych w objaśnieniach.

(Objaśniał Ż. S.)

Partya 18.

GAMBIT SZWAJCARSKI.

	Żuk Skarszewski	Wagner
1.	f2—f4	f7—f5
2.	e2—e4	f5×e4
3.	S b1—c3	S g8—f6
4.	g2—g4	d7—d5
5.	g4—g5	S f6—g8

Tak grali przeciw p. Wagnerowi Wegemund i Duhm i oba zdołali osięgnąć nierozegraną. W partyi niniejszej oddaje wynalazca gambitu szwajc. prowadzenie ataku białemi, by wypróbować jeszcze raz poprawność tej obrony przy odmiennym systemie białych.

6.	d2—d3	G c8—f5!

Wagner mniema, że czarne tym ruchem zapewniają sobie nierozegraną (X. waryant tabelki analitycznej). Z zapatrywaniem tem nie mogę się zgodzić. Przy równym stanie materyalnym, pionek bowiem e4 paść musi, pozycya białych jest o wiele bardziej zdolną do szybkiego rozwoju. Zwłaszcza wobec zatkanego czarnego skrzydła królewskiego.

7.	d3×e4	d5×e4
8.	D d1×d8+	K e8×d8
9.	G c1—e3	G f5—g4

grozi G f3 i równocześnie przeszkadza roszadzie — choć nie na długo.

10.	G f1—g2	c7—c6

robi miejsce dla króla.

11.	S c3×e4	K d8—c7
12.	G g2—f3	h7—h5
13.	o—o—o	G g4×f3
14.	S g1×f3	S b8—d7

15. f4—f5 W a8—e8

Słabą stroną czarnych jest trudność rozwinięcia skrzydła króla. W e8 ma ułatwić ruch pieszkiem e7, który stanowi zawadę dla wszystkich trzech figur czarnych. Lepiej jednak było iść tą wieżą na d8. Czarne nie widziały następującej kombinacyi, przygotowanej ostatnim ruchem białych, robiącym miejsce dla gońca.

16. G e3—f4+ K c7—c8

Wrazie e7—e5 wygrywają białe grając f5×e6+

17. W d1×d7! K c8×d7
18. S e4—c5+ K d7—c8
19. S c5—e6!

Za ofiarowaną jakość osiągnęły białe tę korzyść, że czarne niemogą bez straty ruszyć żadną! figurą. By się z tego położenia smutnego wyswobodzić oddają dobrowolnie jedne.

S g8—f6!

20. g5×f6 g7×f6
21. W a1—e1 G f8—h6
22. G f4×h6 W h8×h6
23. S f3—h4 W h6—h7
24. S h4—g6 b7—b6
25. W e1—e4 c6—c5
26. W e4—h4 K c8—b7
27. K c1—d2 K b7—c6
28. K d2—e3 K c6—d6
29. c2—c4 W h7—h6
30. S e6—f4 a7—a6
31. W h4×h5 W h6×h5
32. S f4×h5 b6—b5

Wobec znacznej przewagi materyalnej i wolnego piona h grę białych trzeba teoretycznie uważać za wygraną. — Co wobec bardzo poprawnej gry czarnych nie zdaje się potwierdzać zdania p. Wagnera wypowiedzianego w objaśnieniach do tabelki analitycznej l. 10 i 12. Toteż ja uważam grę czarnych w tym waryancie po 5. S f6—g8 za teoretycznie przegraną.

33. K e3—d3 W e8—b8
34. c4×b5 W b8×b5
35. K d3—c3 e7—e6
36. f5×e6 K d7×e6
37. S g6—f4+ K e6—f5
38. S f4—d3 a6—a5
39. a2—a4?

osłabia pionka b2. Należało grać b2—b3, a następnie K c3—c4.

W b5—b6

40. S d3×c5 K f5—g4
41. S h5—g3 K g4—h3

Teraz wygrana mimo przewagi materyalnej trudna, bo pionek h2 paść musi, król uwiązany przy pionku b2 a wolny czarny pion f6 odciąga białe figury od możności zdobycia pionka a 5, co jedynie wygraną sprowadzićby mogło.

42. b2—b3 K h3×h2
43. S g3—f5 K h2—h3
44. S f5—e3 W b6—b8
45. K c3—c4?

Znowu błąd; wygrana jeszcze była możebną: 45. S e3—c4 W b8—c8, 46. K c3—d4 W c8—d8+ (w razie W c8—a8, 47. S c5—b7 i a5 ginie) 47. K d4—e4 teraz ginie pion f6

K h3—h4

46. S e3—d5

ostatnia desperacka próba wygrania.

f6—f5

47. S d5—e7 f5—f4
48. S d7—c6 f4—f3
49. S c5—d3

Więcej prawdopodobieństwa wygranej dawało 49. S c6×b8 f3—f2, 50. K c4—b5 f2—f1 D+, 51. K b5×a5.

W b8—c8

50. K c4—b5 K h4—g3
51. K b5—b6 W c8—e8
52. K b6×a5

52. S c6—d4 także do wygranej nie prowadzi W e8—d8 53. S d4×f3 W d8×d3 i pionek b3 paść musi.

W e8—e3

53. S c6—b4 f3—f2!
54. S d3×f2 K g3×f2

pionek b3 także pada.

Nierozegrana.

(Objaśniał Ż. S.)

Partya 19.

	Wagner	Lipeż
1.	f2—f4	f7—f5
2.	e4—e4	f5×e4
3.	S b1—c3	S g8—f6
4.	g2—g4	d7—d5
5.	g4—g5	d5—d4
6.	g5×f6	d4×c3
7.	f6×g7	c3×d2+
8.	G c1×d2	G f8×g7
9.	D d1—h5+	K e8—f8
10.	o—o—o	D d8—d4
11.	G d2—c3	D d4—e3+
12.	K c1—b1	G g7×c3
13.	S g1—h3	

Oryginalna ofiara! Dr Bannet zaleca jednak 13. G c4! wywodząc: e6! 14. S h3 h6! 15. f5! D c5 16. W hf1 G f6 17. W d8+!!

		G c8×h3
14.	b2×c3	S b8—d7

Według Bernera najlepiej. Żuk natomiast radzi słusznie czarnym 14... G h3—d7, 15. W d4! D f3!

15.	G f1—c4	D e3—b6+
16.	G c4—b3	G h3—e6
17.	W d1×d7!!	G e6×b3
18.	a2×b3	h7—h6
19.	W h1—d1	c7—c5
20.	W d7×e7!!	K f8×e7
21.	D h5—e5+	D b6—e6
22.	D e5—g7+	D e6—f7
23.	W d1—d7+	K e7×d7
24.	D g7×f7+	K d7—c6
25.	D f7—e6+	K c6—c7
26.	D e6—e5+	K c7—c6
27.	D e5×e4+!	

Teoretyczna i praktyczna wygrana. Czarny grał jeszcze drugie 27 posunięć i poddał się dopiero w 54.

Partya ta stanowi jedną z najwspanialszych ilustracyi szwajcarskiego gambitu.

(*Uwagi A. Wagnera*).

Gambitem Wagnera zajmuje się żywo prasa szachowa. Pierwsze wzmianki pojawiły się w »Schweizerische Schach-Zeitung« i w »Deutsches Wochenschach«.

Mistrz Schlechter referuje o nim w lipcowej »Deutsche Schachzeitung« w naczelnym artykule, mniemając, że gambit ten jest nie tylko poprawny, ale że daje odrazu przewagę nacierającemu, wskutek zagrożenia skoczka królewskiego. Ta okoliczność nadaje mu piętno jedynego! rzeczywiście poprawnego gambitu.

»Wuppertaler Wochenschach« wychodzący jako rubryka szachowa w dzienniku »Generalanzeiger für Elberfeld-Barmen« przynosi o gambicie szwajcarskim długą rozprawę podpisaną: »Gerichtsassessor R. Hanko«. Autor poddaje krytyce każdy ruch z osobna, począwszy od pierwszego, i dochodzi do przekonania, że czarne przyjmując gambitowego pionka po 3... S f6 i 4. g4 osiągają tę samą pozycyę — jaka cechuje normalny gambit królewski, ale ze strony białych. Że więc czarne mimo woli osiągnęły gambitową pozycyę — z tą jednak różnicą, że straciły przytem dwa tempa. To, że w tym wypadku czarne mają o pieszka e4 więcej, podczas, gdy w zwykłym królewskim gambicie mają białe o pieszka mniej, nie stanowi w danej pozycyi decydującej różnicy. Mniema, że jedyną racyonalną kontynuacyą dla czarnych jest grać dalej sposobem gambitu królewskiego białemi i to albo gambitu Allgaiera: 4... d5 5. S g5, S g4 6. h3, S f2 7. K×f2, e5! 8.

d3! i białe wygrywają, albo też na sposób gambitu Muzia: 4... e5! 5. g5, G c5 6. gf, o—o 7. fe! lub S×e4 również z wygraną białych. Przyznaje tem zupełną racyonalność gambitu i potwierdza, nawet wzmacnia zdanie Schlechtera, że gambitem tym białe osięgają decydującą przewagę.

Bardzo ciekawy ten artykuł zdradza jednak tendencyę charakterystycznego niemieckiego maniactwa na punkcie ujmowania każdej nowej myśli w stare i utarte formy, najczęściej wypaczające myśl samą.

Autor twierdzi, że przyczyną przewagi białych jest przyjęcie przez czarne gambitowego pionka, 2... f5×e4, przez co czarne już popadają w gorszą pozycyę, i ma racyę. Ale też właśnie to jest główną zasługą Wagnera, że swem sunięciem 4. g2—g4 udowodnił, że to bicie pionka przez czarne jest, wbrew dotychczasowemu mniemaniu teoryi, błędnem. Dotąd nazywało się, że po 1. f4 f5 jest 2. e4 złem z powodu fe, 3. S c3 S f6, 4 d3.

To żywe zajęcie się nowym gambitem i ścieranie się różnych zdań, tyczących myśli w nim zawartej dowodzi, że myśl jest nową i aktualną.

KRONIKA.

Z OGNISK SZACHOWYCH POLSKICH.

Prenumeratorów z Królestwa i Rosyi prosimy, by posyłając prenumeratę przekazem pocztowym równocześnie napisali o tem kartką. Oryginalne bowiem przekazy zostają w Petersburgu — a tylko odpisy tu nadchodzą. To więc co się na odcinku znajduje, rąk adresata tutaj niedochodzi, adres zaś bywa tak nieczytelny i pobałamucony, że już trzy prenumeraty otrzymaliśmy, których z największą przykrością wykonać nie jesteśmy wstanie, adres bowiem niedoodcyfrowania, i niema innej rady jak czekać, aż się ktoś zniecierpliwi i zareklamuje.

Turnieje korespondencyjne »Szachisty Polskiego« rozpoczną się już niedługo. Dotąd jest sześć zgłoszeń. Brak więc jeszcze jednego do pierwszej grupy. Letni wypoczynek się kończy — normalne życie rozpoczyna, mamy więc nadzieję, że obudzi się ochota do gry korespondencyjnej. Zapraszamy szanownych czytelników do udziału w tej przepięknej zabawie.

Zycie szachowe polskie bardzo zajmuje naszych czytelników. Prosimy o wiadomości o niem. — A w każdem polskiem mieście coś się przecież dzieje o czem polscy miłośnicy tej gry radziby wiedzieć.

Gazeta Wieczorna we Lwowie otworzyła stałą rubrykę szachową w niedzielnym numerze swego poczytnego pisma. Jest to jedyne pismo w Galicyi, uznające, że są czytelnicy, których zajmuje nietylko piłka nożna i walki Cyganiewiczów et consortes. Pocieszający objaw w smutnym

stanie rzeczy — tembardziej, że rubryka jest prowadzoną z widocznem znawstwem i zamiłowaniem. Śmiemy tylko zwrócić uwagę, że korekta drukarska działu szachowego musi być robioną przez kogoś, co się zna na tem, a najlepiej przez autora. Inaczej trafiać się musi za dużo i za przykrych błędów.

Mistrz Przepiórka z Warszawy mieszkający od dłuższego czasu w Monachium, wziął udział w tegorocznym turnieju mistrzów we Wrocławiu. Zdołał osiągnąć $50^0/_0$ punktów, mianowicie $8^1/_2$ na siedmnaście granych partyi. Zdobył sobie tem poważne miejsce w areopagu mistrzów. Pobił między innymi Durasa, Spielmanna i Miesesa. Tylko siedmiu miał przed sobą, a za sobą pozostawił takie siły, jak Burna, E. Cohna i innych.

Turniej kowieński zakończył się zwycięstwem p. Feldbacha, który zdobył złoty żeton, jako pierwszą nagrodę turniejową. Walka była nader zawziętą, skoro ostatnia partya rostrzygała o porządku miejsc drugiego do piątego.

Turniej Wileński główny rozpoczął się 5 b. m. Biorą w nim udział następujący gracze:

Z Warszawy dwóch tylko naszych przedstawicieli Alfred Hartman i Langleben. Trzech z Petersburga Rabinowicz, Platz i bar. Rausch von Traubenberg. Z Kijowa Bogolubow. Z Odessy List, z Moskwy Żelezniow, Estrin i Faworski, z Dorpadu Oehren i baron Ungern-Sternberg, z Rygi A. Wait, z Kowna Eljaszow, z Białogrodu Surnin, a z samego Wilna Globus i Rabinowicz II. (młodszy brat mistrza). Cyfrę dwudziestu dopełniają trzej Czesi Barton, Hromadka i Gargulak.

Walka obiecuje się bardzo ciężka, bo współzawodnicy znacznej siły. Naszym obu przedstawicielom będą naturalnie towarzyszyły pełne oczekiwania sympatye całego polskiego świata szachowego.

Turniej mistrzów rozpoczął się 19 b. m. Wskutek reklamacyi Rubinsteina nastąpiła formalna zmiana. Oświadczył on, że nie mógłby wziąść udziału w turnieju o mistrzostwo Rosyi, dopóki mu ten tytuł nie będzie odebranym czy w walce pojedynczej, czy też przez lepsze niż jego rezultaty na międzynarodowych turniejach. Komitet urządzający, uznając słuszność Rubinsteina, zmienił charakter turnieju, który będzie się zwał: pierwszy turniej mistrzów Wszechrosyi. Zresztą warunki turnieju pozostają niezmienione.

W turnieju mistrzów biorą udział: Ałapin, Alechin, Dr Bernstein, Flamberg, Freymann, Lewicki, Löwenfisch, Niemcowicz, Rabinowicz, Rubinstein i Salwe. Po drugim dniu gry osiągnęli Bernstein 2, Flamberg i Lewicki po $1^1/_2$, Rubinstein i Freymann po 1, reszta po $^1/_2$ punktu.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

W Nowym Yorku ma się rozpocząć 30. listopada br. Wielki międzynarodowy turniej o wysokich nagrodach. Zaproszonych zostało następujących 17. mistrzów: Lasker, Rubinstein, Maroczy, Tarrasch,

Schlechter, Spielmann, Teichmann, Niemcowicz, Bernstein, Marshall, Vidmar, Duras, Capablanca, Mieses, Burn, Janowski i Leonhardt.

Prócz Vidmara i Niemcowicza, zdobył już każdy z zaproszonych conajmniej jedną pierwszą nagrodę na międzynarodowych turniejach. Ci dwaj zaś zostali zaproszeni z powodu, że w ostanich turniejach udowodnili swą ogromną siłę. Turniej ten ma być grany w połowie w Nowym Yorku, a zresztą w Havannie.

Po skończonym turnieju nastąpić ma jeszcze walka między czterema pierwszymi — o mistrzostwo świata. Hawanna drugi już raz staje się polem walki tego rodzaju. Tam bowiem próbował zdobyć ten tytuł genialny Czigorin w pojedynczej walce z ówczesnym mistrzem świata W. Steinitzem.

Pytanie, czy ci najpierwsi do tak poważnej walki zgłosić się zechcą.

Capablanka jeździł w ostatnich czasach po Ameryce — dając po drodze w większych miastach produkcye gry zbiorowej. W dziewięciu takich produkcyach grał 260 partyi, osiągając niebywały rezultat 251 wygranych. Przegrał 6 partyi a 3 zostały nierozegrane. Ten wspaniały rekord tem się przedstawia bardziej imponująco, gdy się zważy, że go osiągnął chłopiec 23 letni.

O mistrzostwo Szwajcaryi odbył się turniej w połowie lipca b. r. w prześlicznej Lozannie. Pierwszą nagrodę otrzymał Walter Henneberger z St. Gall, drugą i trzecią podzielili H. Duhm ze Strasburga i E. Voelmy z Bazylei. Czwartą Teleguine z Lozanny.

Zwycięstwem tem zdobył p. Henneberger wędrujacy puhar honorowy na rok następny dla klubu w St. Gall.

Od p. Alfreda Hartmana z Warszawy otrzymujemy słuszną uwagę, że w partyi 7-ej w zesz. pierwszym sunięcie białych w pozycyi:

31. W e6—c6? było błędem. Białe mogły grać 31. D d3—d6! D h2×d6, (musowe), 32. W e6×d6 G g2—h3 (jedyne) 33. W d6×a6 ze stanowczą wygraną.

P. Wagner objaśnia, że posunięcie czarnych 30... D h1—h2 było błędem. Czarne bowiem wygrywają bezwarunkowo, grając 30. G g2—h3! Grozi D h1—g2+ a po usunięciu się króla na e1 lub e3, D g1+ ze stratą wieży c5, grozi również bezpośrednio bicie gońcem wieży e6. Obu gróźb odeprzeć niepodobna.

TURNIEJ WROCŁAWSKI.

zakończył się trzeciem już w tym roku zwycięstwem Rubinsteina. Tym jednak razem podzielić się musiał wawrzynem z Durasem, który osiągnął tę samą liczbę wygranych. Oto cały wynik turnieju.

	Duras	Rubinstein	Teichmann	Schlechter	Dr. Tarrasch	Marshall	Spielmann	Barasz	Breyer	Mieses	Przepiórka	Burn	Cohn	Lewicki	Carls	Łowcki	Treybal	Balla	wygrał punktami
Duras	—	1	½	½	0	1	0	1	1	½	0	1	½	1	1	1	1	1	12
Rubinstein	0	—	½	½	½	1	1	1	1	½	½	1	½	1	1	0	1	1	12
Teichmann	½	½	—	½	0	½	½	½	1	1	½	1	½	1	½	1	1	1	11½
Schlechter	½	½	½	—	½	1	½	½	½	½	1	1	½	½	1	1	½	½	11
Dr. Tarrasch	1	½	1	½	—	0	0	½	1	1	1	1	1	½	0	1	0	1	11
Marshall	0	0	½	0	1	—	0	½	1	½	½	0	1	1	1	1	½	1	9½
Spielmann	1	0	½	½	1	1	—	0	½	0	0	1	½	1	0	0	1	1	9
Barasz	0	0	½	½	½	½	1	—	½	0	½	½	½	1	½	1	½	½	8½
Breyer	0	0	0	½	0	0	½	½	—	0	1	½	1	1	1	1	1	½	8½
Mieses	½	½	0	½	0	½	1	1	1	—	0	½	0	0	1	½	½	1	8½
Przepiórka	1	½	½	0	0	½	1	½	0	1	—	0	0	0	1	½	1	1	8½
Burn	0	0	0	0	0	1	0	½	½	½	1	—	1	½	½	1	0	1	7½
Cohn	½	½	½	½	0	0	½	½	0	1	1	0	—	1	½	0	0	½	7
Lewicki	0	0	0	½	½	0	0	0	0	1	1	½	0	—	1	1	1	½	7
Carls	0	0	½	0	1	0	1	½	0	0	0	½	½	0	—	½	1	1	6½
Łowcki	0	1	0	0	0	0	1	0	0	½	½	0	1	0	½	—	1	½	6
Treybal	0	0	0	½	1	½	0	½	0	½	0	1	1	0	0	0	—	0	5
Balla	0	0	0	½	0	0	0	½	½	0	0	0	½	½	0	½	1	—	4

Partya 20.

grana na turnieju mistrzów we Wrocławiu.

SYCYLIJSKA

D. Przepiórka. A. Rubinstein.

1.	e2—e4	c7—c5
2.	S g1—f3	e7—e6
3.	d2—d4	c5×d4
4.	S f3×d4	S g8—f6
5.	S b1—c3	G f8—b4
6.	G f1—d3	d7—d5
7.	e4—e5	S f6—d7
8.	D d1—g4	g7—g6

Ten waryant partyi sycylijskiej wydaje nam się wcale niedogodnym dla czarnych. Czarne nie osiągają swobodnej gry; oprócz tego słabe punkty na f6 i h6 ułatwiają białym prowadzenie ataku.

9. G c1—f4!

Białe powinny bronić piona e5 figurami. Napozór naturalny ruch 9. f2—f4 jest w tej pozycyi złym, bo 1-o odcina gońca od wzmiankowanych punktów f6 i h6, 2-o ruch pionem otworzyłby przekątną a7—g1, z czego czarne mogłyby skorzystać dla ewentualnego kontr-ataku.

S b8—c6

10.	S d4×c6	b7×c6
11.	o—o	G b4—f8

Myślą przewodnią białej partyi są słabe punkty f6 i h6. Czarne niemogą

obecnie roszować. Strata dwóch temp gońcem odrazu wskazuje, że ich założenie fundamentów pod budowę partyi jest zupełnie chybionem.

12. W f1—e1 G f8—g7
13. S c3—a4!

Bardzo silny ruch, który krępuje czarne jeszcze bardziej, niepozwalając czarnym ani zająć pola b6 damą, ani c5 skoczkiem. Prócz tego biały pion c2 staje się gotowym do marszu.

D d8—c7
14. D g4—g3 c6—c5
15. c2—c4! d5—d4
16. b2—b3 G c8—b7
17. W e1—e2 o—o
18. W a1—e1 a7—a5

Groźny ruch. Czarne chcą spędzić białego skoczka z a4 przez S b6 lub G c6 i następnie grać a5—a4. Dałoby to czarnym kobtr-atak na skrzydle damy, któryby sparaliżował całą akcyę białych na skrzydle królewskiem.

19. S a4—b2 S d7—b6

Czarne niemogą grać odrazu 19... a5—a4, boby nastąpiło 20. S×a4, G c6 21. G e4!

20. a2—a4!

Białe są obecnie zupełnie zabezpieczone od jakichkolwiek niespodzianek na skrzydle damy. Partyę czarnych trzeba więc uważać w tej pozycyi już za strategicznie przegraną. Wogóle atak racyonalnie przeprowadzony i oparty na zdrowych podstawach (w danym wypadku słabe punkty f6 i h6) musi zawsze prowadzić do zwycięstwa, o ile strona przeciwna musi się do obrony ograniczyć, niemając żadnej możności przejścia do kontr-ataku.

S b6—d7
21. G d3—c2 S d7—b8
22. S b2—d3 S b8—a6
23. f2—f3 D c7—b6
24. h2—h4 S a6—b4
25. S d3×b4 D b6×b4
26. W e1—d1

Czarne groziły zb... d4—d3

W f8—d8
27. W d1—d3

Skierowane przeciw tejsamej groźbie.

W d8—d7
28. D g3—f2 D b4—b6
29. D f2—e1 D b6—c7
30. D e1—g3

Przyciśnięte brakiem czasu (na turniejach mistrzów musi każda strona zrobić 30 sunięć w ciągu dwóch godz.) zrobiły czarne trzy ostatnie posunięcia zupełnie obojętne, by tylko minąć 30-te i osiągnąć tem czas do namysłu, dla obmyślenia decydującego planu.

K g8—h8
31. K g1—h2

Aby mieć możność pójść gońcem na g5, co w tej chwili jest niewykonalnem, bo czarne mogłyby odpowiedzieć 31... f7—f6! Posunięcie królem ma więc na celu obronę damy.

W a8—g8
32. G f4—g5 h7—h6
33. G g5—f6 g6—g5
34. h4—h5!

Białe grożą przez W d1, f4 i D d3 poprostu matem.

G g7×f6
35. e5×f6 g5—g4
36. D g3×c7 W d7×c7
37. f3—f4 W c7—c8
38. K h2—g3 W g8—d8
39. W e2—e5!

Jeśliby białe odrazu biły p. g4 nastąpiłoby 39. K×g4? e5! 40. fe, W g8+ 41. K h3, W g5 grożąc 42... W c8—e8 z silnym kontr-atakiem czarnych. Posunięcie zrobione w partyi odbiera czarnym wszelkie szanse.

W d8—g8
40. G c2—d1 L b7—a8
41. W d3—d2 W c8—c6
42. G d1×g4 W c6—b6
43. W d2—d3! L a8×g2
44. K g3×g2 W g8×g4+
45. K g2—f3 W g4—h4
46. K f3—g3?

Białe powinny były odrazu bić piona c5. Strata p. b3 niema żadnego znaczenia. Białe bardzo łatwo wygrywają.

		W h4—h1
47.	W e5×c5	W h1—c1!
48.	W c5—c8+?	

Jeszcze teraz mogły białe łatwo wygrać przez 48. K f3, W c3, 49. K e4. W b6×b3, 50. W×c3, d4×c3, 51. K d3. Na nieszczęście zdawało się białym, że sposób gry, zastosowany w partyi również wygrywa. Przy kombinowaniu przeoczyły białe 56-ty ruch czarnych.

		K h8—h7
49.	W c8—d8	W c1—c3
50.	W d8×d4	W b6×b3
51.	W d3×c3	W b3×c3+
52.	K g3—g4	W c3—a3
53.	c4—c5	W a3—c3
54.	W d4—e4	W c3×c5
55.	W e4—e5	W c5—c4
56.	W e5×a5	e6—e5!

Ten ruch daje czarnym nierozegraną.

57.	W a5×e5	W c4×a4

Remis.

(Uwagi D. Przepiórki.)

Partya 21.

grana na turnieju mistrzów we Wrocławiu.

FRANCUSKA

	Przepiórka	Spielmann
1.	d2—d4	e7—e6
2.	e2—e4	d7—d5
3.	S b1—c3	S g8—f6
4.	G c1—g5	G f8—e7
5.	e4—e5	S f6—d7
6.	G g5×e7	D d8×e7
7.	S c3—b5	S d7—b6
8.	c2—c3	a7—a6
9.	S b5—a3	f7—f6
10.	G f1—d3	

Przy innej sposobności omówimy bardzo interesujący ruch 10. f2—f4! Marco w swym maczu przeciw Ziole grał 10. S g1—f3.

		f6×e5
11.	D d1—h5+	D e7—f7
12.	D h5×e5	S b8—c6
13.	D e5—e3	e6—e5
14.	d4×e5	S b6—a4

Atak ten Aľapina w celu zdobycia pionka nie jest korzystny. Strata czasu tem spowodowana daje czas białym uzupełnić rozwinięcie figur. Lepiej było: 14... G f5! 15. S f3, o—o 16. o—o, G×d3. 17. D×d3, D f4.

15.	G d3—c2	

Po 15. W b1 nastąpiłoby D e7 i wszystkich zagrożonych pionów (b2, c3, e5) obronić nie można.

		S a4×b2
16.	W a1—b1	D f7—e7
17.	W b1×b2	D e7×a3
18.	W b2—b1	o—o
19.	S g1—f3	D a3×a2
20.	D e3—d2	D a2—c4
21.	G c2—d3	D c4—g4

Czarna dama za dużo tańcuje.

22.	o—o	W f8×f3

Nieudana kombinacya, którą białe szybko doprowadzają do absurdu.

23.	G d3—e2	D g4—f4
24.	D d2×d5+	D f4—f7
25.	G e2×f3	G c8—e6
26.	D d5—c5	D f7—f5
27.	W f1—e1 poddały się.	

Partya 22.

Grana na turnieju w Piszczanach dnia 27 maja b. r.

Uwagi Leonhardta w Hamburger Nachrichten.

	Rubinstein	Spielmann
1.	d2—d4	c7—c5
2.	d4—d5	

Zdania są podzielone, czy to najlepiej.

Z tem zdaniem mistrza Leonhardta zgodzić się nie możemy. Ciąg ten nietylko najlepszym, ale dobrym być niemoże. Niemoże być wogóle dobrym drugi ruch tymsamym pionkiem w samym po-

czątku partyi, kiedy każdy ciąg powinien być spożytkowany na to, by jak najwięcej własnego materyału zdolnym uczynić do walki. Ten też ciąg, a nie co innego stanowi podwalinę przegranej Rubinsteina. (Red.)

d7—d6

3. c2—c4 g7—g6
4. e2—e4 G f8—g7!
5. G f1—d3 e7—e6

Ten sposób traktowania tego rozpoczęcia wydaje nam się bardzo dobry. Czarny ma zamiar skoczka wyprowadzić na e7, nie — jak to w zwyczaju w takiej sytuacyi na f6.

Niema wątpliwości, że Spielmann musiał wyzyskać słabe strony białych i czarnemi! już uzyskał grę lepszą (n. p. porównując zakres działania czarnego gońca g7 i białego gońca d3). Ten »dobry« sposób traktowania rozpoczęcia możliwy jest jednak tylko w razie takiego! błędu przeciwnika. (Red.)

6. S b1—c3 S g8—e7
7. S g1—e2 e6×d5
8. e4×d5

Niekorzystnem by było c×d z powodu możności f7—f5.

S b8—d7

Dobrze wyglądający ciąg G f5 jest w tej chwili niemożliwy z powodu G c1—f4, gdyż w takim razie niemożnaby potem grać S d7, gdyż pieszek d5 nie byłby broniony.

9. f2—f4

Ciąg ten osłabiający pozycyę stanowi podwalinę przegranej. Wskazane było G f4, ale biały chciał niedopuścić skoczka e5.

S d7—f6

10. S e2—g3 h7—h5

Energiczny atak we właściwej chwili— w stylu Spielmanna.

11. 0—0 h5—h4
12. S g3—e4 S f6×e4
13. G d3×e4

Skoczkiem brać niewolno, boby nastąpiło G d4+ i S f5 z niemiłą groźbą S g3+.

G g7—d4+

14. K g1—h1 S e7—f5
15. G e4×f5 G c8×f5
16. W f1—e1— K e8—f8
17. D d1—f3

Po tym ciągu biały niema już dostatecznej obrony. Miałby był ją jeszcze po h2—h3.

h4—h3

W podobnych pozycyach Spielmann jest nieprześcigniony.

18. g2—g3

Po g2—g4 wygrywa czarny przez D h4.

D d8—d7

19. G c1—d2

Po G e3, G×c3, bc dochodzi czarny także do silnego ataku.

G f5—g4

20. D f3—f1

D d3 złe z powodu D f5!

D d7—f5

grozi D c2.

21. W a1—c1

Gdyby S b5, to G×b2, S×d6, D c2 z zyskiem jakości

K f8—g7

22. G d2—e3

lub 22. S b5 Wa d8! 23. S×d4. cd i czarny otrzymuje mocnego — wolnego pionka.

G d4—f6

23. b2—b3 W h8—e8
24. G e3—f2

Czarny groził zdublowaniem wież na linii e. G d2 odpowiedziałby czarny zdaje się przez W×e1 z nast. D c2.

G g4—f3+

25. K h1—g1 G f3—g2
26. W e1×e8

Biały niema nic lepszego.

G g2×f1

27. W e8×a8 D f5—d3!

Spielmann prowadzi atak wybornie! Gorzej byłoby n. p. G c3. Wprawdzie czarnemu nie wolno bić żadnego gońca, K×f1 D d3+ itd. Ale czarny na G×c3 odpowiada W e8, a jeśli potem D d3, to W e3!

28. W a8—e8 D d3—f3
29. K g1×f1 D f3—h1+

30. G f2—g1 D h1—g2+
31. K f1—e1 D g2×g1+
32. K e1—d2 D g1×h2

I biały się poddał, gdyż pieszka h wstrzymać nie jest w stanie.

Spielmann grał wybornie!

Partya 23.

grana w Petersburgu na turnieju I. klasy

PIESZKIEM DAMY.

A. Alechin H. Löwenfisch

1. d2—d4 c7—c5
2. d4—d5 S g8—f6
3. S b1—c3 d7—d6
4. e2—e4 g7—g6
5. f2—f4

Próba, by przez kombinacyę dobre strony otwarcia gry czarnych unicestnić. To, że się powiodła niedowodzi jednak jej rzetelności.

S b8—d7

6. S g1—f3 a7—a6

Konieczne. Po 6... G g7 7. e5 de 8. fe, S g4 9. e6, S e5 10. G b5 byłyby czarne przy złej pozycyi jeszcze straciły i rozsadę.

7. e4—e5 d6×e5
8. f4×e5 S f6—g4
9. e5—e6 S d7—e5
10. G c1—f4 S e5×f3+

Za 10... G g7 odpowiedziałyby białe 11. h3, D b6! 12. W b1, S×f3+ 13. D×f3, S f6 14. ef+, K×f7 15. G c4. a potem 16 o—o, uzyskując silny atak.

11. g2×f3

D×f3 byłoby gorzej z powodu fe 12. D×g4, e5 13. D g3. ef 14. D×f4, G g7 itd. z dobrą pozycyą czarnych.

S g4—f6

12. G f1—c4 f7×e6

Wielki błąd strategiczny. Czarne niewidziały widocznie groźby zawartej w 15 sunięciu białych. Pionek e6 zupełnie zamyka czarną grę. Powinno było nastąpić 12... G g7. Po 13. ef+, K×f7 14. d6+, e6 15. a4. Byłyby wprawdzie białe dostały silnego wolnego piona, miałyby były czarne jednak, wobec rozluźnionej pozycyi białego króla i białych figur, różne widoki ataku n. p. za pomocą S h5.

13. d5×e6 D d8—b6
14. D d1—e2 D b6×b2

Woda na młyn białych. Czarne jednak nie mają wyboru. Po 14... G g7 15. o—o—o. o—o 16. W he1 uzyskują białe wygrywającą pozycyę.

15. S c3—b5 D b2×a1+

15... S d5 złe z powodu 16. W ad1. Także niedostatecznie, ale przecież lepiej było 15... ab 16. G×b5+. K d8 17. W d1+. G d7 (albo S d7 18. G e5. D b4+ 19. K f1 i wygrywa) 18. o—o. (z groźbą G e5) G g7 19. W fe1 z roztrzygającym atakiem.

16. K e1—f2 D a1×h1
17. S b5—c7+ K e8—d8
18. D e2—d2+ G c8—d7
19. e6×e7 poddane,

gdyż po S×d7 nastąpiłoby 20. G e6 z nieodpartym matem.

(Uwagi A. Alechina z Now. Wrem.)

Przebieg tej partyi wspaniale granej przez młodego rosyjskiego mistrza zupełnie nie obala uwag naszych przy drugim ruchu białych w poprzedniej partyi. Pierwsze sunięcie czarnych c7—c5 także żadnej figurze rozwoju nie ułatwiło — wyzyskanie więc słabej strony drugiego ruchu białych nie jest łatwem. Głównym błędem Löwenfischa w tym wypadku było to, że nie spieszył się z niezbędną odpowiedzią e7—e6 (naturalnie po d7—d6). Biały pionek d5 jest dla czarnych bezsprzecznie niewygodnym. Już Philidor przed wiekiem wypowiedział twierdzenie, że gdy pionek przeciwnika dojdzie tak daleko, że jest od linii pionków tylko o jedno pole oddalonym, należy go jaknajspieszniej swoim pionkiem napaść. Przez brak ruchu e7—e6 stała się pozycya czarnych niezmiernie zacieśniona, a błąd białych 2. d4—d5 niewyzyskany, stał się dobrodziejstwem białej gry. Częsty to wypadek. Błąd trzeba wyzyskać, w przeciwnym razie zamienia się w siłę.

DZIAŁ ZADAŃ.

Konkurs dwuchodówek „Szachisty Polskiego“.

Rozpoczynamy druk prac konkursowych. W turnieju rozwiązań liczyć będziemy po trzy dalsze punkty za każdy dowód plagiatu.

13. »*Baśń*«.

14. »*Chocim*«.

15. »*Damiano*«.

16. »*Esperanto*«.

17. »*Okularnik I.*«

18. »*Okularnik II.*«

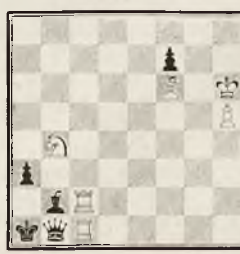
19. »*Pod Stoczkiem*«.

20. »*Taifun*«.

21. »*Zugzwang*«.

Odpowiedzi redakcyi. »Ares«. Za interesujący artykuł bardzo dziękujemy. W tym numerze już nam brakło miejsca. Zamierzamy pomieścić w październikowym i następnych, na jeden bowiem za długi.

Drukarnia „Czasu“ w Krakowie. 1912 r. — Nakładem A. Żuka Skarszewskiego w Krakowie.